

GAZETA POLSKA

Bukowiny

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської
культури ім. Адама Міцкевича»

Nr 193 (774)

kwiecień 2023 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

Wielkanoc

Drodzy Rodacy w Ukrainie i w Polsce! Droga Bukowińska Rodzino!

W sytuacji, gdy Wielkanoc spędzamy w domu, będąc pełni niepokoju co przyniesie jutro, pozostaje nam życzyć zdrowia, które teraz doceniamy najbardziej i nadziei, że przeżyjemy i zwyciężymy w tej okrutnej walce ze złem, wyjdziemy z tego doświadczenia mądrzejsi i silniejsi. Pamiętajcie, że pomimo odległości sercem i myślami jesteśmy z Wami!

Z okazji Świąt Wielkanocnych życzymy Wam wiosny i odrodzenia po ciężkiej zimie! Pękających na drzewach pąków, ziemi, która zaczyna pachnieć zielenią i kwieciami oraz słońca, które nie tylko świeci, ale także i grzeje. Życzymy Wam wiosny w życiu codziennym, rodzinnym, w pracy, ale przede wszystkim życzymy Wam wiosny w sercu i zwycięskiego pokoju w naszym Państwie!

Niech Zmartwychwstanie Pańskie, które niesie odrodzenie duchowe, napętni wszystkich spokojem i wiarą, da siłę w pokonywaniu trudności i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość.

Alleluja dziś śpiewajmy, Bogu cześć i chwałę dajmy, bo zmartwychwstał nasz Zbawiciel, tego świata Odkupiciel!

Zarząd Główny Organizacji
Społecznej „Obwodowe
Towarzystwo Kultury Polskiej
im. Adama Mickiewicza”
Redakcja „Gazety Polskiej
Bukowiny”
Czerniowce,
09.04.2023 r.

...w Storożyńcu

...w Piotrowcach Dolnych

...w Czerniowcach

..... w Pance

... w Starej Hucie

Zmartwychwstał Chrystus – Pan mój i nadzieja!

Życzenia biskupa Piotra Turzyńskiego, Delegata KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji
Polskiej skierowane do Polonii i Polaków za granicą z okazji
Świąt Wielkanocnych A.D. 2023

ZMARTWYCHWSTAŁ CHRYSTUS – PAN MÓJ I NADZIEJA! KOCHANI RODACY!

Z wielką radością celebруем Święta Wielkanocne. Niosą one w sobie wielkie treści naszej wiary, pozwalają nam po raz kolejny przeżywać prawdy i wydarzenia przemieniające nasze życie i życie świata. Dotykamy tu niepojętej miłości Boga, która objawiła się w śmierci Syna Bożego na krzyżu, stajemy się świadkami walki dobra ze złem w której jest zmaganie o nasz los i wreszcie chwytamy się nadziei, która pozwala odważnie podejmować drogę życia i patrzeć dalej, przed siebie.

NIEPOJĘTA MIŁOŚĆ BOGA

W czasach gdy szafuje się łatwo słowem miłość, my niezmiennie „głosimy Chrystusa ukrzyżowanego”. Prawdziwa miłość jest bowiem cierpliwa i łaskawa, „nie szuka poklasku, nie unosi się pychą; nie dopuszcza się bezwstydu, nie szuka swego, nie unosi się gniewem, nie pamięta złego; nie cieszy się z niesprawiedliwości, lecz współweseli się z prawdą. Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko przetrzyma. Miłość nigdy nie ustaje” (1 Kor 13, 4-8). Z miłości Chrystus przyjął mękę i przeszedł

przez bramę śmierci, z miłości został z nami w Najświętszym Sakramencie Ołtarza. Z miłości też zostawił nam Kościół zbudowany na skale Piotra, abyśmy w Kościele byli obmyci wodą chrztu i pojednani z Bogiem i między sobą mocą sakramentu miłosierdzia, bo przecież wszyscy jesteśmy słabi. Bóg chce byśmy stanowili jedną Bożą Rodzinę. Ta miłość Boża niech modeluje każdą naszą miłość: małżeńską, rodzinną, miłość do Ojczyzny i do bliźniego.

W Wielką Sobotę słyszeliśmy, że to Boża miłość, Boża opieka niósł naród wybrany z ziemi niewoli do ziemi obiecanej. Ta Boża miłość jest niewyczerpana i niezmienna, niesie Kościół i każdego z nas przez meandry historii, pośród zamętu i niepokojów. Warto tej miłości objawionej w krzyżu zaufać!

WALKA DOBRA ZE ZŁEM

Obok Bożej miłości od początku historii zbawienia pojawia się nieprzyjaciel, który zbuntował się i zawsze chce postępować tylko według własnego „ja”, a ogarnięty pychą staje się wrogiem Boga i wrogiem człowieka. Często wykorzystuje on ludzką słabość i niewiedzę, posługując się kłamstwem, niszczy zaufanie do Boga oraz sieje chaos i lęk.

Zwłaszcza w Wielki Piątek zobaczyliśmy potęgę zła, które znalazło przyczółek w Judaszu, zimnym Piłacie, słabym Piotrze, przewrotnych faryzeuszach, agresywnych żołnierzach i anonimowym tłumie krzyczącym: „ukrzyżuj Go”. Wydawało się wówczas, że wszystko skończone, ale jak to napisał nasz wielki rodak, św. Jan Paweł II: „Bóg wyznacza miarę zła”, a „dobro jest większe od jakiegokolwiek zła”. Ta miara wyznaczona złą przez boskie dobro stała się udziałem dziejów człowieka za sprawą Chrystusa” (Jan Paweł II, Pamięć i tożsamość). Choć przeżyliśmy wielki ból i smutek patrząc na Chrystusa umierającego, to jednak zwycięstwo Zbawiciela objawiło się w Jego miłości i dobrowolnej śmierci za nas oraz w poranku wielkanocnym.

Ta walka dobra ze złem nie ustaje, dzieje się na naszych oczach. Pokazują nam to ataki na św. Jana Pawła II, na prawdę o małżeństwie i ludzkiej płciowości. Istnieje walka o prawdę w spojrzeniu na naszą polską historię i Kościół. Przykładem niech będzie życie i śmierć Sługi Bożego ks. Franciszka Błachnickiego. Badania wykonane po latach pokazują, że został otruty przez komunistyczne Służby Bezpieczeństwa. Prawdą ma siłę i nie daje się zabić. Pan Jezus jasno powiedział, że szatan

„jest kłamcą i ojcem kłamstwa” (J 8, 44).

Nie wolno nam też zapomnieć o tym czego nauczał św. Augustyn, że granica między dobrem i złem przebiega w ludzkim sercu, w każdym z nas, więc każdy uczestniczy w tym zmaganiu i ma obowiązek stawać po stronie dobra i prawdy. Dodajmy, że ostatecznie tylko ta strona zwycięża.

NADZIEJA

Zmartwychwstanie Chrystusa zmienia wszystko. Św. Paweł napisał: „jeśli Chrystus nie zmartwychwstał, daremne jest nasze nauczanie, próżna jest także wasza wiara” (1 Kor 15, 14). Więc pusty grób, świadkowie, którzy rozmawiali z Chrystusem po zmartwychwstaniu, fenomen Kościoła, który z małej grupy rozwija się ogarniając miliony ludzi, wreszcie męczennicy, którzy dali za Niego życie, to wszystko pokazuje, że Bóg jest wszechmocny i zwycięża zło, więc daje nadzieję. A człowiek nie może żyć bez nadziei. Ona leży na horyzoncie wszystkich naszych kroków, wszelkiego życia i działania. To nadzieja pozwoliła naszym przodkom przetrwać czasy zaborów i lata komunizmu. Świadkiem nadziei był i pozostaje św. Jan Paweł II. Zmartwychwstanie Chrystusa otwiera nas też na nadzieję szczęśliwej wieczności z Bogiem i nie pozwala nam zamknąć wszystkich naszych pragnień tylko w granicach tego świata. Jesteśmy stworzeni dla wieczności. Nasza nadzieja sięga poza granicę śmierci.

Weźmy z tych świąt w naszą codzienność przekonanie, że zło nie może zwyciężyć, weźmy solidną nadzieję zbudowaną na miłości Boga, Jego wszechmocności i zwycięstwie Chrystusa. Wśród naszych zmagania i niepokojów niech ta nadzieja dodaje nam skrzydeł.

ZMARTWYCHWSTAŁ CHRYSTUS – PAN MÓJ I NADZIEJA!

Z błogostawieństwem, bp Piotr TURZYŃSKI
Delegata KEP ds. Duszpasterstwa
Emigracji Polskiej.

Wielkanocne pozdrowienia dla Towarzystwa i Polaków Bukowiny!

„Śmierć zwarła się z życiem i w boju, o dżwy,
Choć poległ Wódz życia, króluje dziś żywy”

Tę prawdę, na której jak na „kamieniu węgielnym” opiera się cała budowla naszej wiary, chcemy dzisiaj na nowo dzielić się między sobą wzajemnie, jako pełnią Ewangelii. My - wyznawcy Chrystusa, my - chrześcijanie, my - Kościół - i jednocześnie chcemy dzielić się nią z tymi wszystkimi, którzy nas słuchają, ze wszystkimi ludźmi dobrej woli.

Oto Dzień powstania nadziei. Dzień, w którym wokół Zmartwychwstałego, skupiają się i łączą wszystkie ludzkie cierpienia, rozczarowania, apokryfy, naruszenia godności ludzka, głośno naruszone życie ludzkie, ucisk, przemoc, wszystkie rzeczy, które wielkim głosem wołają:

Victimae paschalis laudes immolet Christum.
„Niech w święto radości Paschalnej Ofiary składają jej wierni uwielbień swych dary!”

Jan Paweł II
Orędzie wielkanocne „JHS et orbis” 1979.

WIELKANOC 2023 Roku

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”
Dzielnica w Warszawie
ul. Krakowskie Przedmieście 64
00-322 Warszawa

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

Niech symbolizująca odrodzenie do nowego życia
Wielkanoc przyniesie radość i nadzieję.

Świąteczny czas niech napelni nas spokojem i wiarą w to,
że dobro i miłość zwyciężają,
a po ciemnej nocy przychodzi światło.

Spokojnych i radosnych Świąt życzę

Lilia Luboniewicz
Przes Zarządu Fundacji

Maciej Daniewicz
Wiceprzes Zarządu Fundacji

FUNDACJA WOLNOŚĆ I DEMOKRACJA

Stowarzyszenie Polaków w Rumunii
Związek Polaków w Rumunii

Drodzy Rodacy!

Z okazji Świąt Wielkiej Nocy
Świąteczny czas niech napelni nas spokojem i wiarą w to,
że dobro i miłość zwyciężają,
a po ciemnej nocy przychodzi światło.

Christus Zmarawchweat!

Prezes Związku Polaków w Rumunii
Pavel Geravany Longher

Wiosnych Świąt

Niech te święta Wielkiej Nocy będą czymś więcej.
Obecność niechaj będą przeżywaniem, uczestnictwem
doświadczeniem, a skupieniem i zadumą
okazją do przeżycia tych świąt lepiej,
pełniej i refleksyjnie

życzą

Burmistrz Rzgowa
Marek Kamiński

Zastępca Burmistrza Rzgowa
Moiłko Pawlik

wraz z
Radnymi Rady Miejskiej w Rzgowie

Gmina Rzgów

Nadchodzą Święta Wielkanocne, te najważniejsze w roku,
kiedy na nowo przeżywamy Zmartwychwstanie Pańskie.

Z tej okazji pragniemy złożyć życzenia
aby ten czas upłynął spokojnie, bezpiecznie, w rodzinnej atmosferze,
a wraz z rozkwitającą wiosną, w sercach rozkwitła głęboka wiara i niegasnąca miłość...

Marta Słós
Anna Jaszińska-Pazera
Akademicki Chór Politechniki Krakowskiej „Cantata”

Wielkanoc 2023

Kochani Przyjaciele,

z okazji Wielkiej Nocy ślęmy Wam najlepsze wiosenne życzenia: niech zmartwychwstały Chrystus wspiera Was swymi łaskami i da Wam moc pokonywania codziennych trudności życia. Życzymy, aby te święta upłynęły Wam w spokoju i przede wszystkim w zdrowiu!

PRZYJAŹŃ

Wielkanoc, 2023 r.

Pełnych radości i spokoju
Świąt Wielkiej Nocy
wypełnionych nadzieją
i wiarą w zwycięstwo dobra.

Poseł na Sejm RP Joanna Fabisiak
z Komitetem Organizacyjnym konkursu „Być Polakiem”

Radosnych i pełnych nadziei
Świąt Wielkanocnych
życzą
Dyrektor i Pracownicy
Centrum Europy Wschodniej UMCS

Wielu radosnych i
niepowtarzalnych chwil
na Święta Wielkanocne,
serdecznych spotkań rodzinnych
oraz wszelkiej pomysłowości życzę
Dom Polski w Zytomierzu!

Wesołych i Błogostawionych
Świąt Wielkanocnych!

DOM POLSKI

Modlitwa o pokój dla narodu ukraińskiego i braterstwo na świecie

Papież Franciszek wygłosił wielkanocne orędzie

ZWRACAJĄC SIĘ do około stu tysięcy osób z balkonu bazyliki Świętego Piotra w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego papież Franciszek powiedział w słowach modlitwy do Jezusa: "Pomóż umiłowanemu narodowi ukraińskiemu na drodze do pokoju, a naród rosyjski obdarz światłem paschalnym. Pociesz rannych i tych, którzy stracili w wojnie swoich bliskich, spraw, aby jeńcy mogli zdrowi i cało powrócić do swoich rodzin".

- Otwórz serca całej wspólnoty międzynarodowej, aby podjęła działania na rzecz zakończenia tej wojny i wszystkich konfliktów, które wykrwawiają świat, poczynając od Syrii, która wciąż czeka na pokój. Wspieraj osoby dotknięte gwałtownym trzęsieniem ziemi w Turcji i w tejże Syrii - mówił Franciszek.

- Módlmy się za tych, którzy stracili rodziny i przyjaciół oraz zostali bez dachu nad głową: oby otrzymali pocieszenie od Boga i pomoc od rodziny narodów - wezwał wiernych.

- W tym dniu powierzamy Ci, Panie, miasto Jerozolimę, pierwszego świadka Twojego Zmartwychwstania. Wyrażam żywe zaniepokojenie atakami z ostatnich dni, które zagrażają oczekiwanemu klimatowi zaufania i

wzajemnego szacunku, niezbędnym do wznowienia dialogu między Izraelczykami i Palestyńczykami, aby pokój zapanował w Świętym Mieście i w całym regionie - zaznaczył.

W orędziu Franciszek mówił też: "Pociesz uchodźców, deportowanych, więźniów politycznych i migrantów, zwłaszcza tych najbardziej bezbronnych, a także wszystkich, którzy cierpią z powodu głodu, ubóstwa i zgubnych skutków handlu narkotykami, handlu ludźmi i wszelkich form niewolnictwa".

- Natchnij, Panie, przywódców narodów, aby żaden mężczyzna ani żadna kobieta nie byli dyskryminowani i aby nie gwałcono ich godności; aby przy pełnym poszanowaniu praw człowieka i demokracji zostały uzdrowione te plagi społeczne, aby zawsze i wyłącznie dążono do dobra wspólnego obywateli i aby zapewniono bezpieczeństwo oraz niezbędne warunki do dialogu i pokojowego współżycia - wezwał.

Tłumacząc w orędziu znaczenie zmartwychwstania papież wskazał, że "w Jezusie dokonano się decydujące przejście ludzkości: przejście ze śmierci do życia, z grzechu do łaski, z lęku do

zaufania, z rozpacz do komunii".

- W Nim, Panu czasu i dziejów, chciałbym powiedzieć wszystkim z radością w sercu: Dobrej Wielkanocy. Niech dla każdego z was, drodzy bracia

i siostry, zwłaszcza dla chorych i ubogich, dla osób starszych i dla tych, którzy przeżywają chwile próby i trudu, będzie przejściem od cierpienia do pocieszenia - mówił.

- Niech radują się Kościół i świat, bo dziś nasze nadzieje nie rozbijają się o mur śmierci, lecz Pan otworzył nam pomost do życia - powiedział Franciszek. - Spieszmy także i my, aby wzrastać na drodze wzajemnego zaufania: zaufania między ludźmi, między ludami i narodami. Dajmy się zaskoczyć radosnej nowinie paschalnej, światłu, które rozświetla ciemności i mroki, w jakich nazbyt często pograżony jest świat - apelował.

- Spieszmy się przewycieżyć konflikty i podziały, otwierając nasze serca na najbardziej potrzebujących. Podążajmy drogami pokoju i braterstwa. Radujmy się z konkretnych znaków nadziei, które do nas docierają z wielu krajów, poczynając od tych, które

stabilność dla Libanu, o rozwiązanie problemów cierpiącego narodu Haiti, o pokój i pojednanie w Etiopii i Sudanie Południowym oraz Demokratycznej Republice Kongo.

- Wspieraj, Panie, wspólnoty chrześcijańskie obchodzące dziś Wielkanoc w szczególnych okolicznościach, jak w Nikaragui i Erytrei, i pamiętaj o wszystkich, którym uniemożliwiono swobodne i publiczne wyznawanie wiary. Pociesz ofiary międzynarodowego terroryzmu, zwłaszcza w Burkina Faso, Mali, Mozambiku i Nigerii - dodał.

Na zakończenie papież udzielił błogosławieństwa Urbi et Orbi, czyli miastu i światu.

Na balkonie bazyliki obok Franciszka siedział 94-letni kardynał Ernest Simoni z Albanii, ofiara prześladowań w czasach komunistycznego reżimu. Został wtedy skazany na karę śmierci, którą zamieniono potem na 25 lat przymusowych robót.

Przed południem papież przewodniczył mszy na placu św. Piotra,

udekorowanym 35 tysiącami kwiatów z Holandii. Po niej długo objeżdżał w papamobile plac, witając się z wiernymi.

Źródło: PAP.

Droga Krzyżowa w rzymskim Koloseum i w Warszawie

W RZYMSKIM KOLOSEUM rozpoczęła się w Wielki Piątek Droga Krzyżowa. Po raz pierwszy nie uczestniczy w niej papież Franciszek. Nabożeństwo obserwuje z watykańskiego Domu Świętej Marty, co wytłumaczono intensywnym zimnem w Wiecznym Mieście. Papież dochodzi do zdrowia po niedawnym zapaleniu oskrzeli, które było powodem jego hospitalizacji.

Wokół amfiteatru Flawiuszów zgromadziły się tysiące ludzi. Krzyż nieśli między innymi migranci i uchodźcy, podopieczni kościelnego ośrodka Astalli w Rzymie. Jak wyjaśniono, przy każdej stacji są to osoby z terenów, o których mówi się w tekście rozważań, ale nie ich autorzy.

„Słowa pokoju w świecie pełnym wojny” - to hasło tegorocznych rozważań towarzyszących 14 stacjom.

Każdy tekst jest świadectwem jakiejś osoby na temat konfliktów, wojny, terroryzmu, przemocy, tortur, bólu, dramatu migracji. Autorzy rozważań pochodzą z Ziemi Świętej, Ukrainy i Rosji, kilku krajów Afryki, Ameryki Południowej i Środkowej, Azji. To migranci i uchodźcy, matki, osoby duchowne; wszyscy zaznali cierpień, tortur, musieli uciekać z terenów konfliktów i przemocy. Całość składa się na dramatyczny obraz „trzeciej wojny światowej w kawałkach”, jak obecną sytuację nazywa papież.

Największe emocje budzi powtórzenie scenariusza sprzed roku, gdy rozważania do jednej ze stacji Via Crucis napisał wspólnie Ukrainka i Rosjanka. W tym roku zrobili to młody Ukrainiec z Mariupola, który był uchodźcą we Włoszech i wrócił do swojego kraju, oraz młody Rosjanin, który stracił na wojnie brata.

Przypuszcza się, że to właśnie z tego powodu Watykan ogłosił tekst rozważań niemal w ostatniej chwili. W zeszłym roku po trwającej kilka dni polemice ostatecznie nie odczytano tekstu Rosjanki i Ukrainki, a wiernych poproszono o to, by modlili się w milczeniu o pokój.

Ponowny wybór osoby z Ukrainy i Rosji interpretuje się jako potwierdzenie linii Stolicy Apostolskiej, która chce dążyć do pokoju poprzez dialog z obu stronami.

W piątek wieczorem ulicami stolicy Polski przeszła 27. Centralna Droga Krzyżowa, którą poprowadził metropolita warszawski kard. Kazimierz Nycz. W czasie nabożeństwa modlono się o pokój w Ukrainie, polecając Bogu poległych, pomordowanych, okaleczonych na skutek działań wojennych oraz uchodźców, którzy znaleźli schronienie w Polsce.

W słowie pasterskim na zakończenie nabożeństwa, kard. Kazimierz Nycz zwrócił uwagę, że w trosce o pokój w Ukrainie "brakuje zawierzenia w moc modlitwy". - Czasem za bardzo liczymy tylko na nasze - trochę siłowe - rozwiązania, zamiast na wielkie miłosierdzie Boga, który zdolny jest przemienić nasze myślenie i działanie - ocenił hierarcha.

Zaznaczył, że "mieszkańcy Ukrainy ponoszą największe koszty wojny". Zwrócił uwagę, że zaatakowani przez Rosję bronią nie tylko własnego kraju, ale także innych państw Europy, w tym również i Polski.

Według kard. Nycza, Polacy stają dziś przed wyzwaniem, jakim jest zdawanie egzaminu z miłości i pomocy w stosunku do uchodźców. Jak zaznaczył, "kiedy tyle razy słyszeliśmy przy poszczególnych stacjach o bezinteresownym przebaczeniu Boga w Jezusie Chrystusie, (...) słowo przepraszam i przebaczam między naszymi narodami musi paść".

Zastrzegł, że "gdyby Jezus Chrystus myślał naszymi, ludzkimi kategoriami, to nigdy nie wypowiedziałby słów: "Ojcze, przebac im, bo nie wiedzą, co czynią".

PAP.

Польсько-українські відносини міцніють на всіх рівнях

НАПРИКІНЦІ КВІТНЯ на Буковині з офіційним візитом перебувала делегація Польщі, яку очолював **Міністр канцелярії президента Польщі Анджей ДЕРА**, який відповідає за координацію контактів із Полонією і поляками, що живуть за межами Польщі, та за співпрацю з полонійними організаціями у світі і в Україні зокрема.

Із високоповажними гостями зустрілися керівники Чернівецької обласної військової адміністрації та обласної ради. Сторони обговорили ситуацію в Україні та, зокрема, в Чернівецькій області, можливості подальшої співпраці та розвитку інвестиційної діяльності.

- Сьогодні всі процеси в нашій державі спрямовані на те, щоб вистояти у нелегкій боротьбі, відстояти свої території. Однак, життя триває і ми працюємо задля того, щоб нарощувати економіку, розвивати підприємництво, створювати робочі місця, як для буковинців, так і для внутрішньо переміщених осіб, які нині проживають у нашій області, шукаємо можливості залучення іноземних інвестицій для впровадження інфраструктурних проєктів, - зазначив **начальник Чернівецької ОВА Руслан ЗАПАРАНЮК**.

- Польський народ та уряд підтримали українців у

Міністр канцелярії президента Польщі Анджей ДЕРА.

Пан міністр подякував за підтримку клопотань та ініціатив польської національної меншини, яка проживає на території області та її Громадської організації «Обласне Товариство польської культури ім. Адама Міцкевича». Зокрема він підтримав ідею проведення муніципального форуму імені Антона Кохановського у Чернівцях.

У складі делегації були також **генеральний директор Міністерства закордонних справ Польщі Мацей КАРАСІНСЬКИЙ**, **Генеральний консул Республіки Польща у Вінниці Дамян ЦЯРЦІНСЬКИЙ**, **представник Канцелярії президента Польщі Мацей ПАРАДОВСЬКИЙ**, **представники Міністерства закордонних справ Польщі Сільвестр ПАЯЧКОВСЬКИЙ** і **Кароль ПЕТРЖИК**.

У зустрічі взяли участь **заступники голови обласної ради Микола ГУЙТОР** та **Михайло ПАВЛЮК**, **перша заступниця начальника обласної військової адміністрації Альона АТАМАНЮК**.

Високі гості завітали також до Польського народного дому, де зустрілися з представниками обласного Товариства польської культури ім. Адама Міцкевича. **Голова Товариства, доцент Кафедри міжнародних**

боротьбі за незалежність та територіальну цілісність. Коли громадяни Польщі гостинно приймали наших земляків у себе вдома, польський уряд організував їм матеріально-грошову допомогу, а Президент став чи не найбільшим лобістом України на міжнародній арені. Впевнений, що випробування, які проходять наші народи разом, ще більше зміцнять нашу дружбу, - сказав, звертаючись до представників польської делегації **голова обласної ради Олексій БОЙКО**.

Під час зустрічі йшлося про співпрацю на рівні регіонів, як однієї зі складових ефективного економічного та гуманітарного співробітництва. Буковина має ділові контакти з двома регіонами-партнерами у Польщі - Лодзьким і Шльонським воеводствами. Учасники зустрічі обговорили підтримку, адаптацію та інтеграцію внутрішньо переміщених осіб на теренах Чернівецької області та тимчасових переселенців у Польщі. Також очільники області говорили з польськими урядовцями про реалізацію спільних освітніх проєктів та культурних проєктів.

- «Зараз справа України є найважливішою з тих, чим ми займаємося. Польський народ добре знає, що таке війна. Під час Другої світової, коли Німеччина напала з одного боку, а Радянський Союз з іншого, Польща залишилася наодинці з двома агресорами. Тому ми добре розуміємо і пам'ятаємо, хто зараз злочинець. Ми і надалі підтримуватимемо український народ гуманітарно, військово і політично. І будемо закликаати інших це робити. Ми вдячні вам за підтримку етнічних поляків, які проживають на території вашої області, можливості розвитку польської культури. Багато поляків, як громадяни України, і нині воюють за Україну на фронті. Продовжуємо працювати на всіх рівнях, щоб допомогти вам виграти війну», - сказав

відносин та суспільних комунікацій ЧНУ Владислав Струтинський, щиро вітаючи членів делегації, розповів дещо з історії Буковини, зокрема про те, що минулоріч Польському народному дому, збудованому коштами і зусиллями поляків краю, виповнилося 120 років. Та через нинішні обставини ювілейного святкування не було, а в самому Польському домі нині наші жінки та чоловіки, деякі внутрішньо переміщені особи, на волонтерських засадах плетуть маскувальні сітки для фронту.

- Я вперше на Буковині, і сталося так, що я потрапив у ваш край у такий неспокійний час, - звернувся до присутніх Анджей ДЕРА. - Але я щасливий познайомитися з вами і хочу подякувати вам за те, що ви не забуваєте і плекаєте польську мову, розвиваєте і прищеплюєте дітям любов до польської культури, традицій. На закінчення зустрічі всі присутні підтримали тост за поглиблення дружніх стосунків між українським та польськими народами та за Перемогу.

Міністр канцелярії президента Польщі та генеральний директор Міністерства закордонних справ Польщі, зробили відповідний запис у гостьовій книзі Польського народного дому.

А Сільвестр Паячківський розповів, що дорогою до Чернівців вони заїхали до одного з пунктів територіальної оборони, поговорили з чоловіками, які забезпечують спокій у тилу і йому там подарували шеврон ТО, то він сказав, що для нього цей подарунок дорожчий за будь-яку найвищу нагороду.

На завершення зустрічі гості сфотографувалися з представниками польської громади Буковини і виконали разом традиційну пісню «Гей, соколи!».

Яніна ЖУКОВСЬКА.
Фото Томаша КАЛУСЬКОГО.

Niebezpieczne Morze Czarne

в Букарешті відбулася перша Конференція Безпеczeństwa Morza Czarnego

«**NADSZEDŁ CZAS**, aby przekształcić Morze Czarne w to, czym stało się Morze Bałtyckie» (Dmytro Kuleba, Minister spraw zagranicznych Ukrainy), - pod tym motywow przewodnim w Bukareszcie w dniach 12-13 kwietnia odbyła się pierwsza Konferencja Bezpieczeństwa Morza Czarnego. To zakrojone na szeroką skalę wydarzenie, zorganizowane wspólnie przez Ukrainę i Rumunię, zgromadziło przedstawicieli ponad 50 krajów i organizacji międzynarodowych pod auspicjami międzynarodowej Platformy Krymskiej.

Rosyjska inwazja na Ukrainę na pełną skalę pokazała, jak krucha i teoretyczna jest koncepcja bezpieczeństwa w regionie Morza Czarnego, ponieważ zagrożona została nie tylko Ukraina jako bezpośrednia ofiara agresji, ale także wszyscy ukraińscy sąsiedzi i wszystkie państwa czarnomorskie. Jednocześnie bezpieczeństwo regionu Morza Czarnego jest zrozumiałe związane z całkowitą deokupacją i demilitaryzacją Półwyspu Krymskiego.

A ponieważ zagrożenie dla jednego kraju w regionie jest zagrożeniem dla wszystkich, odpowiedź na wspólne wyzwania musi być wspólna - kompleksowa, wyważona i zorientowana strategicznie. Ani UE, ani NATO nie mają jednak strategii dla Morza Czarnego, mimo że trzy państwa Sojuszu Północnoatlantyckiego - Rumunia, Bułgaria i Turcja - są państwami czarnomorskimi.

O tym dyskutowano w połowie kwietnia na pierwszej Konferencji Bezpieczeństwa Morza Czarnego, którą zorganizowały cztery ministerstwa - MSZ i Ministerstwa Obrony Ukrainy i Rumunii, a także Centrum Strategii Obronnych. Wydarzenie odbyło się w ramach międzynarodowej Platformy Krymskiej i trwało dwa dni.

Pierwszy dzień - ekspercko-analityczny - zgromadził ekspertów z Ukrainy i szeregu państw sojuszniczych w formie zamkniętych dyskusji na temat możliwości stworzenia wspólnej floty państw NATO na Morzu Czarnym oraz konieczności integracji systemów obrony powietrznej Ukrainy i sojuszników z NATO na Morzu Czarnym i Bałtyckim, a także inne różnorodne aspekty wizji bezpieczeństwa w regionie czarnomorskim.

Z kolei drugi dzień miał charakter polityczno-dyplomatyczny i odbył się z udziałem pierwszych osób z szeregu państw, które dowiodły swojego poparcia dla Ukrainy i gotowości wspierania jej w przyszłości, w szczególności w kontekście reintegracji Półwyspu Krymskiego.

Wystąpienia i wypowiedzi ministrów, dyplomatów i ekspertów znalazły szerokie odzwierciedlenie w wielu ukraińskich i zagranicznych mediach.

Podczas swojego wystąpienia na konferencji minister spraw zagranicznych Ukrainy Dmytro Kuleba zauważył, że Rosja, wbrew przeciwności do państw zachodnich, zawsze miała strategię dla regionu Morza Czarnego. Teraz przyszła kolej na państwa zachodnie, by wypracować kompleksowy system bezpieczeństwa, aby Morze Czarne stało się tym, czym stał się Bałtyk: morzem NATO. Nawiasem mówiąc, główny ukraiński dyplomata podkreślił, że na zbliżającym się szczycie NATO w Wilnie Ukrainie potrzebne są nie tylko otwarte drzwi, ale także zrozumienie, kiedy i jak Ukraina przez nie wejdzie.

«To, co dzieje się w Europie, może się zdarzyć w Azji. To, co dzieje się na Morzu Czarnym, może się zdarzyć jutro na Pacyfiku - gdziekolwiek, jeśli nie zrobimy czegoś teraz. Region Morza Czarnego jest dla Rosji trampoliną do ukierunkowania swojej siły do Afryki, na Bliski Wschód. Dlatego dotyczy to nie tylko Morza Czarnego. Region ten od ponad dwóch dekad jest centrum rosnącej agresywności i działań Rosji», - powiedział zastępca sekretarza generalnego NATO Mircea Geogań w swoim przemówieniu.

Ogólnie rzecz biorąc, pierwsza Konferencja Bezpieczeństwa Morza Czarnego stworzyła podstawy do stworzenia strategii bezpieczeństwa dla regionu, po której muszą nastąpić konkretne praktyczne działania, ale teraz wspólne, zjednoczone wysiłki.

Dr Maria PROCIUK.
Ukraiński Instytut

Візит німецького професора

ПЕДАГОГІЧНИЙ університет у Людвігсбургу (ФРН) - партнер ЧНУ - від перших днів збройного нападу Росії на нашу державу надає вищу потужну гуманітарну допомогу. В останні дні березня до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича приїхав **професор-історик Тобіас АРАНД**.

Під час зустрічі професора Т.Аранда та декана факультету історії, політології та міжнародних відносин, професора О.Добржанського йшла мова про перспективи партнерства та важливість активної наукової співпраці на сучасному етапі розвитку.

Німецький вчений зустрічався також із заступником голови обласної ради М. Павлюком та директором департаменту розвитку Чернівецької міської ради С. Бостаном.

На факультеті історії, політології та міжнародних відносин була організована лекція «Народи мають довгу пам'ять. Німецько-французькі війни та подолання спадкової ворожнечі», яка розпочалася у Червоній залі центрального корпусу університету, та через повітряну тривогу була продовжена у бомбосховищі. Питання та коментарі студентів-міжнародників охопили широке поле проблем: від особливостей франко-німецької взаємодії на сучасному етапі до поточного стану українсько-німецьких відносин та перспектив євроатлантичної інтеграції України.

Цей візит та інтенсивне спілкування з науковцем із Людвігсбурга стали ще одним свідченням підтримки України громадянами ЄС.

Akcja Żonkile

Polscy i izraelscy dyplomaci
wspólnie upamiętniają
80. rocznicę Powstania w Getcie
Warszawskim

W **TEGOROCZNYCH** wydarzeniach związanych z upamiętnieniem 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim kolejny już raz wspólnie udział wzięli ministrowie spraw zagranicznych Polski i Izraela, prof. Zbigniew RAU i Eli COHEN oraz ambasadorowie obu krajów w państwach na całym świecie. Od Brazylii, przez kraje UE aż po Iran i Japonię, ponad 70 polskich i izraelskich ambasadorów postanowiło wspólnie uczcić tę wyjątkową rocznicę poprzez udział w spoteczno-edukacyjnej „Akcji Żonkile” organizowanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

Wspólny udział polskich i izraelskich dyptomatów nie tylko pozwala rozpowszechnić na całym świecie wiedzę o bohaterach i bohaterkach powstania w warszawskim getcie, ale także pokazuje międzynarodowy wymiar polsko-izraelskiej współpracy w dziedzinie wspólnego upamiętniania naszej tragicznej historii i jest kolejnym krokiem ku wzmocnieniu strategicznych

i przyjacielskich relacji pomiędzy Polską i Izraelem.

Ministrowie spraw zagranicznych oraz ambasadorowie Polski i Izraela wzięli udział w „Akcji Żonkile” na zaproszenie Fundacji ELNET – Poland. ELNET (European Leadership Network) jest międzynarodową organizacją pozarządową, której misją jest inicjowanie i wspieranie opartego na wspólnych celach i demokratycznych wartościach dialogu pomiędzy krajami europejskimi i Izraelem.

Ambasadorowie upamiętnili pamięć o powstaniu fotografując się z żonkilemi – kwiatami, które stały się symbolem powstańczego zrywu sprzed 80 lat. Ostatni z ocalałych przywódców powstania w getcie, Marek Edelman (1919-2009), przez wiele lat otrzymywał od anonimowej osoby w rocznicę powstania w getcie bukiet żółtych kwiatów. Bukiet ten składał co roku na Pomniku Bohaterów Getta w Warszawie. Na pamiątkę tej tradycji, ale przede wszystkim po to,

aby pamięć o bohaterach powstania nie zginęła, powstała „Akcja Żonkile”, którą zainicjowało i niemal od dekady prowadzi Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

Powstanie w getcie warszawskim wybuchło 19 kwietnia 1943 roku i było największym żydowskim zbrojnym zrywem przeciwko Niemcom w trakcie II wojny światowej. Było ono aktem bohaterskiego sprzeciwu wobec tragedii narodu żydowskiego, której istotnym rozdziałem była rozpoczęta kilka miesięcy wcześniej, 22 lipca 1942 roku, akcja likwidacji warszawskiego getta. Młode kobiety i mężczyźni, którzy wciąż pozostawali na terenie zamkniętej dzielnicy, wybrali śmierć z bronią w ręku zamiast komory gazowej w Treblince. Powstanie zakończyło się 16 maja 1943, kiedy to Niemcy wysadzili w powietrze Wielką Synagogę na Łomackiem i zrównali z ziemią resztę getta.

Łukasz JASINA,
Rzecznik Prasowy MSZ.

Czadeckie tradycje wielkanocne

W **WIGILIĘ ŚRODY** Popielcowej do momentu, kiedy kończyły się wszelkie zabawy, górale czadeccy z Bukowiny rumuńsko-ukraińskiej obchodzili „Święto Jelinia”. Jest to jedno z najstarszych świąt, sięgających jeszcze czasów przedchrześcijańskich. Około północy ludzie spotykali się na placu, śpiewając pieśń „Sioła Jelinia”. Zawiązywano koło i tańczono dookoła mężczyzny przebranego za jelenia. Był to taniec obrzędowy. Tańczono go, aby prosić o urodzajne plony w nadchodzącym roku. Jeleń symbolizował płodność i urodzaj. Słowa pieśni to: Sioła jelinia koriec siminia, oj dana, oj dana, koriec jelinia, Co nie wysiła na poły dała, oj dana, oj dana, na poły dała, Kto mi zaorie to dum

Jak Wielka Sobota to i koszyczek. A jak koszyczek to przykryty zdobnym „Ruśniczkiem”. Podczas jednej z moich rozmów dowiedziałem się, że tak nasi górale nazywali (przynajmniej w okolicach Tereblecza) kolorową serwetkę, którą przykrywa się koszyczek. Oryginalnie pisanki były robione za pomocą „Pisiok” lub znanego pod inną nazwą „Dziubaczek”. Był to na drewnianej rączce, metalowy lejek, gdzie wkładany był wosk pszczeli. Podgrzewano nad świeczką i rysowano różne wzory. Najczęściej były to motywy roślinne, gwiazdy oraz wzory geometryczne.

Paska natomiast to specjalnie przygotowywana babka drożdżowa z roźdzynkami.

W Wielką Niedzielę nie wolno było spać ani nawet drzemać. Wierzono, że ten, kto będzie spał albo chociaż się zdrzemnie, będzie miał kłopoty ze zbieraniem siana, gdyż w trakcie sianokosów będzie padał deszcz.

W Lany Poniedziałek, chłopcy poza oblewaniem wodą pletli baciki z kilku gałązek wierzbowych zakończone kokardką. Chodzili z nimi i delikatnie dziewczyny nimi smagali, wołając „Śmiergust pisanka, śmiergust pisanka...”. Za to dostawali pisanki. Narzeczony dziewczyny dostawał od swojej przyszłej żony gęsie lub kacze, jako lepsze.

W Lany Poniedziałek i jak chyba każdy wie, panowie oblewali wodą panie. We wtorek role się odwracały. Było tzw. „babskie prawo” kiedy to właśnie panie oblewały panów.

na poły, oj dana, oj dana, to dum na poły Kto mi zasieje to dum na poły, oj dana, oj dana, to dum na poły Kto mi wybierie to dum na poły, oj dana, oj dana, to dum na poły Kto mi oprindzie to dum na poły, oj dana, oj dana, to dum na poły No i Knopowi też dum na poły, oj dana, oj dana, to dum na poły. Po ostatniej zwrotce wszyscy wykonują jedno wspólne klaśnięcie i rozchodzą się do domów w milczeniu.

W Wielki Piątek była obchodzona tradycja „Sucha rybka”. Ojciec rano wstał, kiedy dzieci jeszcze spały. Brał wierzbowy giętki patyk i odkrywając im koldrę, delikatnie uderzał, wołając „sucha rybka, sucha rybka”.

Наука – стимул європейської солідарності

ПОЛЬЩА – одна з тих європейських країн, які найкраще усвідомлюють загрози, породжені російськими агресивними діями та планами. Тому не дивно, що саме наші польські друзі надають різнобічну підтримку боротьбі України за свою свободу та незалежність. Російсько-українська війна триває і набула затяжного характеру. Це вимагає скоординованих дій країн-партнерів і пошуку нових ресурсів для посилення можливостей України й всього демократичного світу протистояти загарбницьким планам кремля.

Ці та інші важливі питання стали основними для обговорення на III Міжнародному Форумі безпеки, який відбувся у нашому партнерському університеті імені Марії Склодовської-Кюрі в Любліні (УМСК) 20 квітня 2023 року. Організаторами поважного заходу виступили кафедра міжнародної безпеки Інституту політичних та адміністративних наук університету, Комісія політології та міжнародних відносин відділення Польської Академії наук в Любліні, інші авторитетні інституції.

До роботи Форуму, який цьо-

горіч проходив на тему «Конфлікт в Україні – в напрямку відновлення військової безпеки» було також запрошено професора Анатолія Круглашова – зав. кафедри політології та державного управління ФІПМВ, директора НДІ європейської інтеграції та регіональних досліджень. Він взяв участь у роботі першої панелі Форуму як співмодератор із проф. Валентином Балюком – ди-

ректором Центру Східної Європи УМСК в Любліні. Наш польський Колега виступив з програмною доповіддю «Стратегічне партнерство Польщі та України в контексті безпеки Центрально-Східної Європи». А. Круглашов виступив на наступній панелі конференції з доповіддю на тему «Російсько-українська війна як життєва загроза та ключовий стимул європейської єдності та

солідарності».

Виступи всіх учасників заходу відрізнялися змістовністю та конкретикою. Професійна дискусія була спрямована на пошук найбільш точних відповідей на питання, поставлені загрозовими подіями в Україні та Європі. Okremo слід відзначити, що роботу Форуму завершили своїми виступами не лише аспіранти,

але й окремі магістранти, що навчаються в УМСК. Їхні доповіді та повідомлення були ретельно підготовленими, продуманими та змістовними. Безумовно, такі зустрічі дослідників та експертів необхідні для успіху нашої боротьби та зміцнення міжнародної солідарності з Україною.

Джерело: сайт ЧНУ.

Przed nami jest pracy więcej niż zostało zrobione

Tak powiedział szef służby drogowej obwodu czerniowieckiego Ihor GACH podczas konferencji inauguracyjnej z przedstawicielami Powiatu Botoszańskiego

PROJEKT „POPRAWA transgranicznego terytorium – wspólne działania na rzecz poprawy transgranicznych dróg Ukrainy i Rumunii” 1HARD/3.1/24 realizowany przez Służbę Drogową obwodu czerniowieckiego wraz z Radą Powiatu Botoszan. Dzięki temu projektowi udało się przeprowadzić generalny remont drogi do posterunku Diakiwce, a także planuje się organizację imprez z udziałem przedstawicieli obwodu czerniowieckiego i powiatu botoszańskiego w celu wypracowania wspólnych działań z celu rozwoju infrastruktury transportowej w regionie.

Wszak wraz z początkiem zakrojonej na szeroką skalę agresji militarnej Rosji na terytorium Ukrainy problemy związane z pilną potrzebą zwiększenia przepustowości tranzytu towarów, osób i pojazdów mechanicznych przez przejścia graniczne z krajami Unii Europejskiej stały się szczególnie pilne dla naszego stanu. Otwarcie w 2023r. zaktualizowanego punktu kontrolnego Diakiwce-Rakowec na granicy naszego regionu Ukrainy i okręgu botoszańskiego w Rumunii bez zabezpieczenia właściwego stanu dróg dojazdowych byłoby niemożliwe. Rozumiejąc potrzebę zintensyfikowania tranzytu samochodów, towarów i pasażerów do sąsiedniej Rumunii, prace nad tym zagadnieniem rozpoczęto kilka lat temu, kiedy opracowano i złożono wniosek o realizację wspólnego projektu przez Służbę Drogową w obwodzie czerniowieckim jako główny beneficjent we współpracy z Radą Powiatu Botoszan. Poprawa obszaru przygranicznego – wspólne działania na rzecz poprawy transgranicznych dróg Ukrainy i Rumunii”.

- W marcu 2021 roku podpisaliśmy porozumienie o współpracy z rumuńskimi partnerami. W końcu, zgodnie z prezydenckim programem Wielkiego Budownictwa, priorytetem jest droga T26-04 Czerniowce - Herca - Diakiwce. Kiedyś miał nawierzchnię żwirową, ale dziś wygląda już jak europejska - rozpoczął rozmowę szef służby drogowej obwodu czerniowieckiego Ihor GACH.

- Remont kapitalny tej 4,86-kilometrowej drogi kosztował około 2,5 mln euro, z czego budżet

za poniesione wydatki od europejskich partnerów.

Obecnie trwa opracowywanie wspólnego transgranicznego systemu możliwości tranzytu i infrastruktury transportowej, opracowywanie wspólnej strategii rozwoju transportu w regionie transgranicznym obwodu czerniowieckiego i powiatu botoszańskiego, co zapewni koordynację wysiłków partnerów po obu stronach granicy i długofalowy efekt realizacji tego projektu.

Jak stwierdził kierownik projektu Rady Powiatu Botoszan Yakob-Alexandru IRINEL, pragniemy, aby punkt kontrolny Diakiwce stał się popularny. Przecież droga z Czerniowec do Jass przez Diakiwce jest szybsza niż przez przejście graniczne Porubne. Punkt kontrolny jest obecnie otwarty dla małych pojazdów i autobusów, ale nie dla ciężarówek. Ponieważ sieć dróg od granicy w Rumunii należy do dróg o znaczeniu lokalnym i regionalnym. Kiedy te drogi staną się własnością państwa, będzie można jeździć dużymi pojazdami. Głównym zadaniem tej strategicznej drogi jest rozładunek Porubnego. W przyszłości, jak obiecał pan Yakob, powstanie nawet elektroniczna kolejka dla ciężkich pojazdów.

Podczas konferencji prasowej autor koncepcji tego projektu, naczelnik wydziału stosunków międzynarodowych i współpracy transgranicznej Rady Obwodu Czerniowieckiego Oleksij WOŁOSZCZUK, prawnik rady powiatowej Botoszan Sanda KONSTANTINITCA, kierownik rady powiatowej Botoszan Marius GAVRILAE, koordynator projektu „Poprawa terytorium transgranicznego – wspólne działania na rzecz poprawy transgranicznych dróg Ukrainy i Rumunii” Antonina HOSZOWSKA - mówili o dalszych postępach w realizacji tego projektu, już osiągniętych rezultatach i planowanych pracach.

Strony ustaliły, że projekt zostanie w pełni zrealizowany we wrześniu 2023 roku. Ale, jak powiedział Ihor Gah, pracy jest więcej niż zostało zrobione...

Antonina TARASOWA.

projektu obejmuje 1,728 mln euro. Europejscy partnerzy docenili naszą pracę i nie dość, że przekazują całą kwotę przewidzianą w projekcie, to jeszcze otrzymamy 10%, które miało pochodzić z budżetu państwa. To prawie 200 tysięcy euro. Ponieważ droga do przejścia została ukończona, środki te zostaną wykorzystane na poprawę infrastruktury transportowej na podejściach do granicy. To wyjątkowy przypadek, kiedy otrzymaliśmy rekompensatę

W celu skrócenia czasu reakcji na sytuacje

W MINIONY piątek w Czerniowcach odbyła się konferencja inauguracyjna projektu «Bezpieczeństwo i ochrona - wspólny czynnik współpracy transgranicznej». Chodziło o zapobieganie powodziom i osuwiskom, o podniesienie poziomu bezpieczeństwa i ochrony ludności w strefie przygranicznej Suczawa - Czerniowce poprzez podniesienie poziomu wyszkolenia zawodowego i zdolności operacyjnych specjalistów od sytuacji kryzysowych, służb i struktur, które posiadają uprawnienia prawne w działaniach związanych z ochroną ludności.

Oleksij HAJDAJ, szef wydziału ochrony ludności Obwodowej Administracji Państwowej w Czerniowcach, powiedział że dla zapewnienia ochrony przed sytuacjami kryzysowymi region zakupił dwa komplety sprzętu alpinistycznego, 11 pomp wodnych, 5 stacji uzdatniania wody, 11 pontonów ratunkowych i silników do nich, 11 systemów ostrzegawczych i został opracowany typowy projekt wykorzystania tego systemu. Wszystko to wkrótce zostanie przekazane Państwowemu Pogotowiu Ratunkowemu.

- Bezpieczeństwo jest ważnym elementem egzystencji i działalności społeczeństwa, zwłaszcza teraz, gdy walczymy o zwycięstwo i pokój na ziemi ukraińskiej. Dziękuję stronie ukraińskiej i rumuńskiej za realizację tak ważnego projektu, dzięki któremu nasz obwód zakupił już wyżej wymieniony sprzęt. - powiedział **Andrij KUCZERIAWYJ**, zastępca szefa Czerniowieckiego OAP ds. obrony, podczas prezentacji projektu. - Dzięki temu będziemy mogli przeprowadzić pewne prace. W szczególności do udrażniania koryt rzek, zapobiegania zagrożeniu epidemiami, którą mogą wywołać powodzie w gminach, ratowania ludzi w strefie przygranicznej, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji w sytuacjach kryzysowych - powodzi, osunięć ziemi.

O wspólnym planie współpracy i wymiany danych między Rumunią a Ukrainą w zakresie sytuacji kryzysowych wypowiedział się kierownik projektu z powiatu suczawskiego **Gabriela BLEZNIUK**, która dołączyła się do konferencji online.

Zapewnienie dwóch wyspecjalizowanych struktur interwencji kryzysowej w strefie przygranicznej - Inspektoratu Sytuacji Nadzwyczajnych „Bukowina” Powiatu Suczawskiego (Rumunia) oraz Wydziału

Ochrony Ludności Czerniowieckiej Obwodowej Administracji Wojskowej (Ukraina) poruszył specjalista-oficer ds. Wspólnego Programu Operacyjnego „Rumunia - Ukraina 2014-2020” **Viorel TANASAK**.

Specjaliści obu krajów omówili kwestie udrażniania koryt rzek w celu zapobiegania powodziom, prowadzenia prac na terenach zagrożonych osuwiskami, przeciwdziałania zagrożeniu epidemiami, jakie mogą wywołać powodzie w gminach położonych w pobliżu terenów zalewowych, a także ewakuacji poszkodowanych obywateli przez powodzie, organizowanie obozów dla powodziarzy, ratowanie ludzi w strefie przygranicznej w sytuacjach kryzysowych.

Chodziło o zwiększenie wspólnych zdolności funkcjonalnych wszystkich partnerów i stworzenie transgranicznej wspólnej struktury operacyjnej do przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym, takim jak osunięcia ziemi i powodzie, poprzez szkolenia i ćwiczenia w terenie, a także poprzez opracowanie wspólnego planu współpracy.

Czynny udział w rozmowie wzięli **Mykola PASICZNYK** menedżer projektu, szef organizacji publicznej „Agencja Innowacji i Rozwoju”, zastępca głównego inspektora Bukowińskiego Inspektoratu ds. Sytuacji Nadzwyczajnych Obwodu Suczawskiego, **Oana STOJKA**, dziennikarce redakcji Radia Ukraińskiego w języku rumuńskim **Wasyl KARLASZCZUK** i **Karolina ZYTARIUK**.

Jednym słowem zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i ochrony ludności w strefie przygranicznej Suczawa-Czerniowce stanie się możliwe dzięki skróceniu średniego czasu reakcji na sytuacje kryzysowe.

Antonina TARASOWA.

PROJEKT „Bezpieczeństwo i ochrona - wspólny czynnik współpracy transgranicznej”, kod 2SOFT/4.2/18, jest finansowany przez Unię Europejską w ramach Wspólnego Programu Operacyjnego „Rumunia - Ukraina 2014-2020” i jest realizowany przez Radę Powiatu Suczawskiego (Rumunia, Suczawa) w partnerstwie z Wydziałem Ochrony Ludności Obwodu Czerniowieckiego i organizacją publiczną „Agencja Innowacji i Rozwoju”. Całkowity budżet projektu wynosi 522 433 euro, z czego 197 630 euro to dotacja unijna dla ukraińskich partnerów.

Ukraińcy o życiu w Polsce

Wyniki pochodzą z badania ARC Rynek i Opinia zrealizowanego od 15 do 30 stycznia 2023 roku wśród Ukraińców mieszkających w Polsce.

Respondenci odpowiadali na pytanie otwarte: **Jak Ci się żyje w Polsce? Co widzisz pozytywnego, co negatywnego?**

WEDŁUG INFORMACJI podawanych przez Polski Fundusz Rozwoju na koniec 2022 roku w Polsce przebywało ok. 2,3 mln Ukraińców, w tym ok. 950 tys. uchodźców wojennych. W przeddzień rocznicy wybuchu wojny w Ukrainie zapytaliśmy Ukraińców mieszkających w Polsce, jak im się żyje w naszym kraju. Wśród badanych były zarówno osoby, które mieszkają w Polsce od wielu lat jak i takie, które sprowadziła do nas wojna. Wypowiedzi pozytywne zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Oprócz spokoju, poczucia bezpieczeństwa i przyjazności Polaków badanych cieszy dostępność pracy, rozwinięta infrastruktura, możliwości rozwoju własnego czy przyjazne podejście do dzieci.

To, nad czym Ukraińcy mieszkający w Polsce najbardziej ubolewają to wysokie ceny

mieszkań ich najmu oraz trudność w dostaniu się do lekarza specjalisty czy w ogóle uzyskania pomocy medycznej. Przyczyną też, że trudno im jest się utrzymać z bieżącego wynagrodzenia, gdyż ceny produktów i usług są bardzo wysokie. Wiele osób zwraca uwagę na trudność znalezienia pracy zgodnie ze swoją specjalizacją.

Wypowiedzi Ukraińców mieszkających w Polsce:

W Polsce żyje się dobrze. Chociaż ostatnie półtora roku było bardzo trudne finansowo. Najbardziej mi się podoba piękno mojego miasta, ludzie, których poznałam i możliwość rozwoju. Jest dokąd wyjść z dzieckiem, jest dużo rozwijających ośrodków dla dzieci, jest też możliwość samorozwoju. Ale zasadniczo dokuczają ceny tylko mieszkań i paliwa...
***

Żyje się dobrze, bardzo mi się podoba, że w Polsce nie ma korupcji, w każdym razie nie zetknąłem się z niczym takim. A poprawić bym chciał ochronę zdrowia, płacę podatki i mam prawo do bezpłatnego leczenia, ale kiedy pilnie potrzeba jakiegoś specjalisty, to trzeba czekać kilka miesięcy, przychodzi iść za pieniądze, prywatnie...
***

Wspaniale się żyje w tym kraju i bardzo podoba mi się nastawienie do dzieci (...)
***

Stabilność, pewność choćby na pół roku do przodu. (...) Polska jest podobna do Ukrainy, mentalność jest praktycznie taka sama. Adaptacja przebiegła szybko. (...)
***

Najbardziej podoba mi się to, że w Polsce nie ma wojny i jest bezpiecznie. Chcę zwiększyć

swoje dochody. Teraz żyje mi się dobrze, ale wychodzę na zero. Wiem, że mogę zarabiać więcej.

Podoba mi się to, że w Polsce jest możliwość bezpłatnego kształcenia w uniwersytetach....
***

Mentalność i pomoc ludzi wszystkim uchodźcom z Ukrainy. Razem z dzieckiem czuje się tu bardzo spokojnie. Uprościłabym proces wyrobienia dokumentów pobytu w Polsce (...)
***

Bardzo mi się podoba Polska. Ludzie są przyjaźni, jest wszystko, co niezbędne, ale jedyne, co mi się nie podoba, to ceny w sklepach, jest bardzo drogo.

KOMENTARZ EKSPERTA
Pierwszą rzeczą, którą wymieniali Ukraińcy oceniając swój pobyt w Polsce jest spokój i bezpieczeństwo. Jest to naturalne, gdyż wielu z nich uciekło przed wojną, czy to z 2022 roku czy wcześniej z 2014. Wyraźnie doceniają chęć niesienia pomocy i życzliwość Polaków. Warto zauważyć, że jest ona dostrzegana nawet po roku od wybuchu wojny. Widać jednak, że problemem okazują się wysokie ceny mieszkań i najmu - po kilku miesiącach od rosyjskiej inwazji, początkowa pomoc obejmująca często darmowe mieszkania się wyczerpała, dlatego wielu Ukraińców stało przed koniecznością

wynajęcia mieszkania po cenach rynkowych, które ze względu np. na wysoką inflację poszły w górę. Mimo niektórych przeciwności, Ukraińcom się w Polsce zdecydowanie podoba, doceniają korzyści związane z infrastrukturą, różnymi możliwościami pracy i rozwoju własnego. Wydaje się, że kiedy po zakończeniu wojny, część osób wróci do swojego kraju, pozytywne opinie o Polsce i Polakach z nimi pozostaną.

Przebywanie w Polsce dla wielu Ukraińców jest możliwością codziennego życia w kraju, który skorzystał na transformacji. To może jeszcze bardziej dopingować naród ukraiński do tego, by starać się o członkostwo w Unii Europejskiej. W niektórych wypowiedziach respondentów pojawiała się informacja, że doceniają to, że w Polsce nie ma korupcji, z którą Ukraina ma problem, a skuteczne działania antykorupcyjne są bardzo ważne w przypadku, gdy kraj chce dołączyć do Unii Europejskiej. Warto zauważyć, że Ukraińcy funkcjonują w Polsce na podobnych zasadach jak reszta społeczeństwa, i wszelkie bolączki np. służby zdrowia, które dotyczą Polaków dotyczą też Ukraińców, - komentuje dr Adam CZARNECKI.

Źródło: ARC Rynek i Opinia, 15-30.01.2023.

Taras IVASYUTYN - Kawaler Honorowego Orderu Palm Akademickich

ORDER PALM Akademickich to francuskie odznaczenie państwowe nadawane za zasługi w dziedzinie oświaty i nauki. Jest przyznawany jako nagroda zarówno obywatelom Francji, jak i innych krajów, nauczycielom, naukowcom i działaczom kultury, pisarzom. Pierwotnie ustanowione jako tytuł honorowy przez cesarza Napoleona Bonaparte w 1808 r. w celu uhonorowania wybitnych profesorów Uniwersytetu Paryskiego. W obecnej formie zostało ustanowione 4 października 1955 przez premiera

Edgara Faure'a na wzór odznaczenia nadawanego od 1808. Jest to więc najstarsze wyłącznie cywilne francuskie odznaczenie.

Pan Taras został odznaczony Orderem Palm Akademickich w 2017 roku. Jednak ze względu na pewne okoliczności tylko niedawno w Paryżu wręczono nagrodę naukowcowi z Czerniowców.

Z kolei w 2017 roku ambasador Francji w Ukrainie Isabelle Dumont poinformowała, że Minister Edukacji Narodowej Francji nadał Tarasowi Iwasutinowi stopień Kawalera Orderu Palm Akademickich za wysokie osiągnięcia zawodowe, a także w uznaniu zasług na rzecz szerzenia języka i kultury francuskiej. Przez całe życie był wykładowcą języka francuskiego na Uniwersytecie w Czerniowcach, a przez ponad 15 lat Taras Iwasyutin kierował Katedrą Neofilologii i Rumaczeń Wydziału Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych.

- Nagrodę wręczył mi w imieniu rządu francuskiego odpowiedzialny pracownik

departamentu prawnego francuskiego Zgromadzenia Narodowego (niższej izby parlamentu), kawaler Legii Honorowej Yves-Marie Dublais, który studiował w liceum razem z synem Paula Celana - Erykiem - powiedział Taras Iwasyutin. - Yves-Marie Dublé jest zakochany w naszym mieście i posiada dużą bibliotekę o Czerniowcach."

Taras Iwasyutin jest wielkim i stałym sympatykiem Towarzystwa Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza, doskonale mówi po polsku, a także śpiewa popularne piosenki nie tylko po francusku i polsku, ale także w innych charakterystycznych dla Bukowiny językach - ukraińskim, niemieckim, hebrajskim.

Członkowie Towarzystwa Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza, przedstawiciele Polonii regionu, a także redakcja „Gazety Polskiej Bukowiny” serdecznie gratulują Panu Tarasowi tak wysokiego wyróżnienia i życzą dalszych twórczych sukcesów w rozwoju kultury naszego kraju.

Natalia FESZCZUK.

PRZEPISY

Wiosna na stole

COLESŁAW

Polska kuchnia kocha kapustę - białą, czerwoną, pekińską. Powstają z nich rozmaite potrawy, w tym wymienione surówki. Ten przepis na sałatkę z białej kapusty jest jednym z najprostszych przepisów na przystawkę na kolację - ale jest również idealny jako dodatek do obiadu.

Skąd pochodzi nazwa - surówka colesław? Jest to pochodna niderlandzkiego słowa koolsla, które jest skrótem od koolsalade. Jej historia narodziła się na początku XVIII wieku. Wtedy surówka zawierała surową, szatkowaną kapustę oraz sos z masła, octu i oleju. Dzisiaj wersje tego dodatku są różne - niektórzy dodają jabłko, inni żurawinę, a jeszcze inni ananasa. Kapusta biała to bogactwo witaminy C, K oraz witamin z grupy B. Stanowi doskonałe źródło kwasu foliowego, który jest ważny w procesach krwiotwórczych. Jest on niezwykle ważny dla kobiet w ciąży. Kapusta to warzywo uniwersalne i lekkostrawne, które pasuje do wielu diet. Można z niej przygotować mnogość dań.

Składniki: Kapusta biała (0.5 główka), cebula, marchewka, czosnek (2 ząbków), pietruszka, cukier, sól, pieprz czarny, ocet.

Przygotowanie: Kapustę poszatkuj. Obraną marchewkę zetrzyj na tarce o grubych oczkach lub posiekaj w zapałkę.

Natkę pietruszki pokrój niezbyt drobno a obraną cebulę w drobną kostkę.

Kapustę skrop octem, po czym wymieszaj z marchewką, cebulą i drobno pokrojonym czosnkiem (opcjonalnie).

Całość dopraw odrobiną soli, czarnym pieprzem i cukrem.

Pod koniec mieszania dodaj majonez, wymieszaj raz jeszcze.

STEKI Z MŁODEJ KAPUSTY

Składniki: Młoda kapusta - 1 szt., olej rzepakowy - 2-3 łyżki, masło prawdziwe - 2-3 łyżki, koperek, lubczyk świeży, czosnek, sól, pieprz, mielony kminek, sos sojowy jasny do smaku.

Przygotowanie: Młoda, ale dość zwartą główkę kapusty pokroić w grube plastry i ułożyć na dużej patelni z rozgrzanym olejem.

Kiedy spód zrumieni się skropić kapustę sosem sojowym, posypać solą, pieprzem i mielonym kminkiem. Na wierzch wrzucić kilka posiekanych listków lubczyku. Dodać kilka łyżek wody. Patelnię nakryć pokrywką i dusić kapustę do miękkości. Pod koniec duszenia dodać posiekany koperek.

SAŁATKA Z KAPUSTY I AWOKADO

Składniki: 1/4 główki młodej kapusty, 1 dojrzałe awokado, 1/4 czerwonej cebuli, 100 g cienko pokrojonego boczku.

SOS: 1 i 1/2 łyżeczki musztardy, 1 łyżka miodu, 2 łyżki soku z cytryny, 1 łyżka oliwy extra vergine, 1 łyżeczka majonezu, sól i pieprz.

Przygotowanie: Kapustę umyć, dokładnie osuszyć, cienko poszatkować. Włożyć do salaterki, doprawić szczyptą soli i chwilę powygniatać.

Dodać obrane i pokrojone na plasterki awokado (można je skropić cytryną aby nie ściemniało) oraz cienko pokrojoną i posypaną solą czerwoną cebulę.

Boczek pokroić w kosteczkę i zrumienić na patelni. Dodać do salaterki. Wymieszać składniki sosu i położyć po surówce. Wszystko wymieszać i wyłożyć do salaterki.

SAŁATKA Z OGÓRKA I RABARBARU

Sałatka dla wszystkich fanów rabarbaru. Jest tak pyszny, że nie musi być na słodko. Może być na czosnkowo. Dobrze sprawdzi się w wiosennej sałatce z ogórka, rabarbaru.

Składniki: duży ogórek szklarniowy obrany i pokrojony na kawałki, łodyga rabarbaru obrana i pokrojona, łyżka śmietany lub jogurtu, mały ząbek czosnku, świeżo mielony pieprz (duża szczypta), dymka lub listki mięty.

W SŁONECZNY KWIETNIOWY dzień do wieloletniej członkini Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza, Zasłużonego dla Kultury Polskiej choreografa Dziecięcego Zespołu Pieśni i Tańca „Kwiaty Bukowiny”

Haliny Prowalskiej

zawitał Piękny 60. Jubileusz. Jest to czas, w którym można na moment zatrzymać się i zastanowić się nad tym wszystkim, co nas otacza. Wiele w życiu już osiągnięto, a z drugiej strony - nadal można wiele dokonać. Redakcja „Gazety Polskiej Bukowiny” oraz jej czytelnicy, wszyscy byli uczestnicy grupy tanecznej oraz ich rodzice składają moc najserdeczniejszych wiosennych życzeń z okazji Pięknego Jubileuszu.

Z okazji Pani święta życzymy, aby każdego dnia na nowo Pani zachwycała się życiem, niepowtarzalnym i jedynym, miłością wszechobecną i cierpliwą, przyjaźnią niezniszczalną i cichą oraz uśmiechała się do siebie i świata. A do tego długich lat życia, przepelnionych zdrowiem i szczęściem, pogody ducha, pomyślności i ludzkiej życzliwości, dni pełnych słońca i radości oraz wszystkiego, co najpiękniejsze i najmiłsze w życiu.

Gratulujemy Emilii Kałuski!

25 KWIETNIA 2023 roku odbył się finałowy etap Ogólnoukraińskiej Olimpiady Języka i Literatury Polskiej. Uczestnikami konkursowych zmagani byli uczniowie klas IX - XI. W tym roku szkolnym Olimpiada została przeprowadzona w oparciu o bazę Akademii Kształcenia Ustawicznego w Winnicy. Miała formę zdalną z wykorzystaniem aplikacji Google Meet. Najpierw uczniowie rozwiązywali test z gramatyki języka polskiego złożony z 25 zamkniętych zadań. Po 45 minutach uczestnicy Olimpiady wygłaszali monolog na wskazany temat oraz udzielali odpowiedzi na pytania zadawane przez członków jury. Surowej ocenie podlegał poziom realizacji tematu i kompozycja wypowiedzi ustnej, a także jej poprawność gramatyczna i stylistyczna oraz prawidłowa wymowa i akcent.

Emilia Kałuski - uczennica 9 klasy Starokrasnoszorskiego Gimnazjum - zajęła 3. miejsce w finale Ogólnoukraińskiej Olimpiady Języka i Literatury Polskiej.

Centrum Metodyczne Nauczania Języka i Kultury Polskiej w Drohobyczu.

GAZETA POLSKA Bukowiny

«Газета польська Буковини»
Реєстр. св-во серія ЧЦ №346-26р

Засновник: Чернівецька обласне Товариство польської культури ім. А.Міцкевича
Видawca: Redakcja czasopisma «Bukowina».

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projekt wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Polskie media na Ukrainie 2021-2022” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Korina ZOZULA
Walentyna WYSZNIAK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Ukraińska 22 p. 22.
Адреса редакції: 58000 м. Чернівці,
вул.Українська, 22, к.22.
Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Łucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Maryna Łysiuk,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірної.